

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

УТВЪРДИ:

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

УКАЗАНИЯ

относно реда за освобождаване от начисляване на данък върху добавената стойност на облагаеми доставки във връзка с прилагането разпоредбите на чл. 173 от Закона за данък върху добавената стойност и Рамковото споразумение между Европейската общност и Република България за съдействие по Програмата ФАР:

I. Нормативна уредба

Съгласно Закона за данък върху добавената стойност предмет на облагане с данъка са:

1. всяка възмездна облагаема доставка на стока или услуга;
2. всяко възмездно вътреобщностно придобиване с място на изпълнение на територията на страната, извършено от регистрирано по този закон лице или от лице, за което е възникнало задължение за регистрация;
3. всяко възмездно вътреобщностно придобиване на нови превозни средства с място на изпълнение на територията на страната;
4. всяко възмездно вътреобщностно придобиване с място на изпълнение на територията на страната на акцизни стоки, когато получателят е данъчно задължено лице или данъчно незадължено юридическо лице, което не е регистрирано по този закон;
5. вносът на стоки.

Доставките на стоки и услуги и вноса на стоки са коренно различни по своята същност поради което приложението на международен договор, спогодба, споразумение, конвенция, в който е предвидено освобождаване от ДДС трябва да се разглежда поотделно за всеки предмет на облагане с данък.

Нормативната уредба, която регламентира точния ред и начин на освобождаването от ДДС на доставките и вноса, за които е предвидено освобождаване в международен договор, спогодба, споразумение, конвенция или други подобни, и с която задължително трябва да бъдат запознати всички лица имащи отношение към приложение на това освобождаване е както следва:

1. Текста на международен договор, спогодба, споразумение, конвенция, в която конкретно е предвидено освобождаване от ДДС.

За програма ФАР, програма ИСПА и за някои други програми, финансирани от ЕС, това е чл. 13 от Рамковото споразумение между Европейската общност и Република България за съдействие по Програмата ФАР (Ратифицирано със закон, приет от 37-то Народно събрание на 23.03.1995 г. - ДВ, бр. 31/ 4.04.1995 г. издадено от Министерството на външните работи, обн., ДВ, бр. 52/ 6.06.2003 г., в сила от 4.04.1995 г.) и Закона за ратифициране на Меморандума за разбирателство за използване на Националния фонд за целите на ИСПА между правителството на Република България и Европейската общност и на анекса за неговото изменение, (обн., ДВ, бр. 37 от 4.05.2004 г.).

2. От Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС): чл.172 и чл. 173.

3. От Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност (ППЗДДС): чл.105, чл.107 и чл.108.

II. Освобождаване от ДДС на доставките на стоки и услуги

1. Общи положения

Съгласно чл. 173, ал. 1, от Закона за данък върху добавената стойност, за доставки, които са освободени от данък върху добавената стойност по силата на международни договори, спогодби, споразумения, конвенции или други подобни, по които Република България е страна, ратифицирани и обнародвани по съответния ред, се прилага нулева ставка на данъка, включително за частта от доставката, която е финансирана със средства от републиканския или общинските бюджети или със заеми, по които гарант е държавата.

За да бъде прилаган реда за освобождаване предвиден в чл. 173 на ЗДДС не само е необходимо в съответния международен договор, спогодба, споразумение, конвенция или други подобни да е предвидено освобождаване, но и трябва този договор да бъде ратифициран и обнародван по установения за това ред. Рамковото споразумение между Европейската общност и Република България за съдействие по Програмата ФАР отговаря на тези условия.

Едно от съществените условия за прилагане на разпоредбите на чл. 173 от ЗДДС е наличието на доставка по смисъла на ЗДДС. Съгласно чл.6, ал.1 ЗДДС „доставка” е прехвърлянето на собственост върху стока или други вещни права върху стока както и всяко извършване на услуга.

Съгласно чл.12 от ЗДДС облагаема доставка е всяка доставка на стока или услуга по смисъла на чл. 6 и чл.9, когато е извършена от данъчно задължено лице по този закон и е с място на изпълнение на територията на страната, както и доставката, облагаема с нулева ставка, извършена от данъчно задължено лице, освен в случаите, в които този закон предвижда друго.

С влизането в сила от 01.01.2008 г. на новия ЗДДС, се промени режима на данъчно третиране на вносет на стоки, когато се закупуват от регистрирани по ДДС лица в други държави членки и стоките се изпращат или транспортират от страната членка до територията на Република България. За тези стоки вече не е налице внос, а се прилага режим на вътреобщностно придобиване.

Съгласно чл.13 от ЗДДС, вътреобщностно придобиване е придобиването на правото на собственост върху стока, както и фактическото получаване на стока в случаите по чл. 6, ал. 2, която се изпраща или транспортира до територията на страната от територията на друга държава членка, когато доставчикът е данъчно задължено лице, което е регистрирано за целите на ДДС в друга държава членка.

В някои случаи при сключване на договори в изпълнение на проекти по международни договори, няма доставка предвид това, че е налице единствено безвъзмездно предоставяне на парични средства на определено лице (като дарение). В тези случаи, във връзка с получените средства обикновено¹ не възникват задължения за заплащане на ДДС и съответно не е възможно да бъде приложено освобождаване от тези задължения.

Когато е налице доставка, реда за освобождаването ѝ от ДДС е регламентиран в чл. 173 ЗДДС във връзка с чл. 107 и чл.108 от Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност.

2. Ред за прилагане на освобождаването

За изясняването на приложението на закона, в случаите по чл. 173 ЗДДС, правилника въвежда две понятия – „основен изпълнител” и „координиращ орган”, като определянето кой е координиращия орган и кой е основния/те изпълнител/и е от важно значение при прилагането на процедурата за освобождаване. Координиращия орган и основния изпълнител по същество са страните по сделката (доставката), за която е предвидено освобождаване от ДДС по силата на международния договор.

Съгласно чл. 107, ал.5 от ППЗДДС, „координиращ орган” е българско или чуждестранно юридическо лице или организация, което е получател на доставки на стоки и/или услуги по договор, в изпълнение на международния договор и изпълнява програма или проект, финансиран със средства в изпълнение на международен договор, спогодба, споразумение, конвенция или др.

Съгласно чл. 107, ал.6 ППЗДДС, статута на координиращия орган се удостоверява пред териториалната дирекция на Националната агенция за приходите – София с писмен документ, подписан от лицата, определени от всяка от държавите да изпълняват съответния международен договор, спогодба, споразумение, конвенция или др. Обикновено, от българска страна съответния министър удостоверява този статут, а координиращ орган обикновено е съответното министерство, респективно дирекция (Изпълнителна агенция), която е натоварена със сключването на договорите в изпълнение на международния договор.

Съгласно чл. 107, ал.7 „Основен изпълнител” е лице, което е доставчик на стоки и/или услуги по договор, по който координиращият орган е възложител и който е сключен в изпълнение на международния договор.

Следва да се има предвид, че съгласно чл.107, ал.8 от ППЗДДС, предвиденото освобождаване от ДДС в международния договор и в чл. 173 от ЗДДС, се прилага само за основния/те изпълнител/и, (т.е. само от бенефициента, подписал договор с Изпълнителната агенция) съответно по отношение на конкретните доставки по договора между основния изпълнител и координиращия орган.

По отношение на доставчиците на основните изпълнителите, техните контрагенти или трети лица, се прилагат общите разпоредби на ЗДДС и освобождаване на основание чл. 173 не се прилага. Ето защо основните изпълнители следва да са наясно с факта, че най-вероятно ще са задължени да заплатят ДДС на своите доставчици, който данък биха могли да възстановява по реда посочен по-долу.

За прилагане на чл. 173, ал.1 от ЗДДС е необходимо лицето, основен изпълнител по договора, да получи потвърждение за наличието на основание за ползване на режима по чл. 173 от ЗДДС.

¹ В някои случаи, безвъзмездно получените средства могат да се разглеждат като „финансирання (субсидии), чието отпускане е пряко обвързано с цената на предоставяни стоки или услуги” по смисъла на § 1. т.15 от ДР ЗДДС и на друго основание е възможно да възникне задължение за начисляване на данък.

Това става като лицето подаде писмено искане за потвърждаване наличието на основание за ползване на режима по чл. 173, ал.1 от ЗДДС до териториална дирекция на Националната агенция за приходите София - град, независимо от данъчната си регистрация. Съгласно чл. 107, ал.3 от ППЗДДС искането трябва да съдържа:

1. наименование, дата на обнародване, дата на влизане в сила на международния договор, спогодба, споразумение, конвенция или др., в които е предвидено освобождаване на облагаеми доставки от данък върху добавената стойност или от данък, налог или вземане с еквивалентен на косвен данък ефект (трябва да се посочи, че освобождаването се иска на основание Рамковото споразумение между Европейската общност и Република България за съдействие по Програмата ФАР (Ратифицирано със закон, приет от 37-то Народно събрание на 23.03.1995 г. - ДВ, бр. 31/ 4.04.95 г. Издадено от Министерството на външните работи, обн., ДВ, бр. 52/ 6.06.03 г., в сила от 4.04.95 г.)

2. наименование на програмата или проекта, във връзка с които се осъществяват доставките, за които се иска потвърждаване на наличието на основанията за ползване на режима по чл. 173, ал. 1 от ЗДДС;

3. заверено от основния изпълнител копие на договора, сключен в изпълнение на програма или проект по т. 2, съгласно който данъчно задълженото лице е основен изпълнител, а **възложител или получател** е координиращия орган;

4. наименование, седалище, адрес на управление, идентификационен номер и идентификационен номер по ДДС на лицето - основен изпълнител по договора по т. 3;

5. наименование, седалище, адрес на управление, идентификационен номер на координиращия орган по т. 3, а когато същият е чуждестранно лице - наименование, седалище и адрес на управление.

В 14-дневен срок от получаване на искането териториалната дирекция на Националната агенция за приходите - София, изпраща до регистрираното лице потвърждение, че са наличие основания за ползване на режима по чл. 173, ал. 1 от ЗДДС. Подобно потвърждение се изпраща от НАП ТД София – град и на съответната териториална дирекция по месторегистрация на основния изпълнител (бенефициента) с цел удостоверяване на този статут при бъдещи данъчни ревизии.

Съгласно чл.108 от ППЗДДС, лицата, определени от съответната държава да изпълняват съответния международен договор, спогодба, споразумение, конвенция или др., удостоверяват с документ това обстоятелство пред териториална дирекция на Националната агенция за приходите - София.

Чл. 108, ал. 2 определя задължението до 15-о число на месеца, следващ всяко тримесечие на календарната година, координиращите органи, по смисъла на чл. 107, ал. 5 от ППЗДДС, да представят в териториална дирекция на Националната агенция за приходите - София, информация за:

1. сключените през съответния период договори, по които координиращия орган е **възложител или получател**, заедно с данните по чл. 107, ал. 3 от ППЗДДС за страните по всеки един от договорите, както и наименованието на програмата или проекта, в изпълнение на който са сключени;

2. лицата, които са упълномощени да подписват договори или да извършват плащания по програма или проект;

3. обща стойност на договорените и изплатените средства по сключените договори по чл. 107, ал. 3, т. 3 за покупка на стоки и услуги в България, както и за всеки един договор поотделно;

4. начина на финансиране на доставките.

III. Регистрация по ЗДДС и задължения във връзка с това на основните изпълнители

Самият факт, че лицето е изпълнител на доставки по чл.173 ЗДДС, т.е. такива, които се облагат с нулева ставка, от една страна го освобождава от задължението да начислява данък при извършването на тези доставки и от друга му дава възможност да си възстановява данъка, който лицето е заплатило във връзка с покупките, използвани за извършването на тези доставки.

Възстановяването на данъка обаче може да стане единствено по общия ред на закона – като едно от условията е лицето-основен изпълнител да се регистрира по ЗДДС.

Не могат да се регистрират по ЗДДС лица, които нямат регистрация по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс . Националната агенция за приходите създава и поддържа специален регистър по ЗДДС, който е част от регистъра по чл. 80, ал.1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. С вписването в регистъра лицата получават идентификационен номер за целите на ДДС, пред който е поставен знакът "BG".

На регистрация по ЗДДС подлежат всички данъчно задължени лица, които са установени на територията на страната и извършват облагаеми доставки на стоки или услуги. Регистрацията по ЗДДС е задължителна и по избор.

1. Задължителна регистрация

Съгласно чл. 96, ал. 1 от ЗДДС всяко данъчно задължено лице с облагаем оборот 50 000 лв. или повече за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец е длъжно в 14-дневен срок от изтичането на данъчния период, през който е достигнало този оборот, да подаде заявление за регистрация по ЗДДС.

Съгласно чл.96, ал. 2 от ЗДДС, в облагаемия оборот се включва сумата от данъчните основи на извършените от лицето облагаеми доставки, **включително облагаемите с нулева ставка**. При определянето на облагаемия оборот се взема предвид данъчния режим на доставките към датата на възникване на данъчното събитие или към датата на плащането, преди да е възникнало данъчното събитие по доставката.

2. Регистрация при вътреобщностно придобиване

Съгласно чл.99, ал1 от ЗДДС на регистрация подлежи всяко данъчно незадължено юридическо лице и данъчно задължено лице (което не е регистрирано на основание чл. 96 , 97, 98, чл. 100, ал. 1 и 3 и чл. 102 от ЗДДС), които извършват вътреобщностно придобиване на стоки.

Това правило не се прилага, когато общата стойност на облагаемите вътреобщностни придобивания за текуща календарна година не надвишава 20 000 лв. Задължението за подаване на заявление за регистрация възниква не по-късно от 7 дни преди датата на възникване на данъчното събитие за придобиването, с което общата стойност на облагаемите вътреобщностни придобивания надвиши 20 000 лв. Вътреобщностното придобиване, с което се надхвърли посоченият праг, подлежи на облагане с ДДС.

Посочения праг от 20 000 лева е общата сума на облагаемите вътреобщностни придобивания, с изключение на придобиването на нови транспортни средства и на стоки, подлежащи на облагане с акциз, без данъка върху добавената стойност, дължим или платен в държавата членка, от която стоките са транспортирани или изпратени.

Когато за лице регистрирано за нуждите на ЗДДС за вътреобщностно придобиване, възникнат основания за задължителна регистрация по чл. 96 , 97 и 98 от ЗДДС или за регистрация по избор по чл. 100, ал. 1 и 3 , същото се регистрира по реда и в сроковете за задължителна регистрация или регистрация по избор.

3. Регистрация по избор

Всяко данъчно задължено лице, за което не са налице условията за задължителна регистрация по чл. 96, ал. 1 от ЗДДС, има право да се регистрира по избор.

Съгласно чл.96, ал.2 от ЗДДС, всяко данъчно задължено и данъчно незадължено юридическо лице, за които не са налице условията за задължителна регистрация по чл. 99, ал. 1, имат право да се регистрират за вътреобщностно придобиване. Регистрацията се извършва, като лицето, което е длъжно или има право да се регистрира, подава в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите заявление за регистрация по образец.

4. Регистрация на Министерството/Изпълнителната агенция в случаите когато ИА се явява получател във връзка с изпълнение на договори по програма ФАР

Със ЗДДС в сила от 01.01.2008 г. се определя като вътрешнообщностно придобиване вноса на стоки от регистрирани по ДДС лица в други държави членки като тези стоки се транспортират или изпращат до територията на Република България.

При вътреобщностно придобиване на стоки ДДС се дължи от получателя на стоката, който при договори финансирани по програма ФАР е съответната Изпълнителна агенция. Всяко нерегистрирано по ЗДДС лице, което закупува стоки от лица, регистрирани по ДДС в други държави членки, трябва да следи общата стойност на тези покупки. При достигане на праг от 20 000 лева, на основание чл.99 от ЗДДС, лицето е задължено да подаде заявление за регистрация по ЗДДС. Заявлението трябва да бъде подадено най-малко 7 дни преди датата на данъчното събитие (извършването на покупката). В прага от 20 000 лева не се включва стойността на новите превозни средства и акцизни стоки.

Лицето (съответното министерство) може да се регистрира и по избор на основание чл.100, ал.2 от ЗДДС, без да е достигнало праг на покупките от 20 000 лв.

Регистрацията по чл.99 (задължителна) и по чл.100, ал.2 от ЗДДС (доброволна) е една специфична регистрация, която задължава лицето да си самоначислява ДДС единствено за вътреобщностни придобивания. За този начислен данък, на основание чл.70, ал.4 от ЗДДС не възниква право на приспадане на данъчен кредит.

Независимо, че лицето е регистрирано по чл.99 или по чл. 100, ал.2 от ЗДДС то има задължение да следи облагаемия си оборот по чл.96, ал.2 от ЗДДС. Когато оборотът достигне 50 000 лева или повече за последните 12 месеца преди текущия, лицето има задължение да се регистрира на общо основание по чл.96, ал.1 от ЗДДС. От този момент нататък лицето продължава да си самоначислява ДДС за вътреобщностните придобивания. За начисления данък отново няма да възникне право на приспадане на данъчен кредит.

Когато министерството, в рамките на което се намира съответната изпълнителна агенция, е вече регистрирано по ЗДДС, то не следва да се регистрира на основание чл.99 или 100, ал.2 от ЗДДС. Като регистрирано лице съответното министерство има задължение да си самоначислява ДДС за извършените вътреобщностни придобивания.

Независимо на какво основание по ЗДДС е регистрирано министерството за самоначисления данък не възниква право на приспадане на данъчен кредит. Това е така, тъй като закупените стоки не се използват за извършване на облагаеми доставки от съответното министерство. Тези стоки се предоставят на съответен бенефициент от министерството в качеството му на ИА по програма ФАР т.е. в качеството му на държавен орган. Предвид на това със закупените стоки се извършва дейност извън рамките на икономическата дейност на съответното министерство, във връзка с което на основание чл. 70, ал.1, т.2 от ЗДДС за начисления ДДС не възниква право на приспадане на данъчен кредит.

5. Инцидента доставка. Консорциум. Регистриране на чуждестранно лице

Едно лице ако не е регистрирано по нито едно от основанията предвидени в ЗДДС, в чл. 168 на същия закон за него е предвидено задължението когато извърши вътреобщностно

придобиване на ново превозно средство по чл. 13, ал. 2 или извърши инцидентна вътреобщностна доставка на ново превозно средство по чл. 7, ал. 2 да декларира вътреобщностното придобиване или извършената инцидентна доставка в 14-дневен срок от изтичането на данъчния период, през който данъкът за придобиването или доставката е станал изискуем по чл. 51 или 63. Декларирането се извършва с подаването на декларация в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите, където лицето е регистрирано или подлежи на регистрация по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

В случаите когато съответният основен изпълнител е консорциум от няколко лица, следва да се отбележи, че самият консорциум ще се разглежда като отделно юридическо лице по отношение на данъчната регистрация, данъчното облагане, събирането на вземанията, обжалването и административно-наказателната отговорност. Основание за това е разпоредбата на чл. 9 от Данъчно-осигурителен процесуален кодекс. Предвид това, за консорциумът възниква задължение да получи самостоятелна данъчна регистрация и за данъчни цели ще се разглежда отделно от лицата, които са го учредили и съответно е възможно да са налице доставки между лицата-участници в консорциума и самия консорциум, за които няма да е налице право на освобождаване от ДДС по реда на чл.173 от ЗДДС.

Съгласно чл.133 от ЗДДС, чуждестранните лица (основни изпълнители) също се регистрират по ЗДДС. Закона обаче поставя специални условия по отношение на тях. Регистрацията им по ЗДДС се извършва чрез акредитиран представител. Съгласно чл. 135 ЗДДС акредитираният представител представлява чуждестранното лице по всички негови данъчни правоотношения, възникнали на основание на ЗДДС и отговаря солидарно и неограничено за задълженията по ЗДДС на регистрираното чуждестранно лице. Акредитиран представител на чуждестранно лице може да бъде само дееспособно физическо лице с постоянен адрес или постоянно пребиваващо в страната или местно юридическо лице, което не е в процедура по ликвидация или не е обявено в несъстоятелност и няма изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски, събирани от Националната агенция за приходите.

Веднъж извършена регистрация по ЗДДС, тя засяга всички дейности на лицето. От датата на регистрацията, която е датата на връчване на удостоверението за регистрация, лицето има всички права и задължения като всяко регистрирано по ЗДДС лице. Ето защо нововъзникналите права и задължения на лицето няма да се отнасят само за дейността по договора за извършване на доставки по чл.173 от ЗДДС, а ще обхванат за всички негови дейности и доставки. Без списъка да се изчерпателен, основния изпълнител ще е задължен:

1. да подава ежемесечно справки-декларации;
2. да води регистрите по чл. 124 от ЗДДС - дневник за покупките и дневник за продажбите и да представя копие от тях -- на хартия или на магнитен носител, заедно със справка-декларацията;
3. да издава опростени фактури и да начислява данък в размер 0% за доставките, за които е предвидено освобождаване по чл. 173 от ЗДДС;
4. да издава данъчни фактури и да начислява данък за извършваните от него облагаеми доставки, със ставка 20% (като например тези, за които чл.173 не е приложим);
5. да прилагат задължително двустранно счетоводно записване, с изключение на физическите лица, които не са търговци.

IV. Данъчен кредит

Както всяко регистрирано по ЗДДС лице, за основния изпълнител да е налице правото на данъчен кредит трябва да са налице условията по чл.71 от ЗДДС, респективно да не са налице ограниченията по чл. 70 от ЗДДС. Съответно при регистрацията му по ЗДДС за основния изпълнител ще възникне право на данъчен кредит по реда и условията на чл. 74 от ЗДДС.

т.е. той ще има право на приспадане на данъчен кредит за закупените или придобитите по друг начин или внесените активи по смисъла на Закона за счетоводството преди датата на регистрацията му по ЗДДС, които са налични към датата на регистрацията.

V. Възстановяването на данъка

Когато данъчният кредит превишава начисления данък, разликата представлява резултат за периода - данък за възстановяване. В този случай данъкът се възстановява в 30-дневен срок от подаване на справка-декларацията, когато лицето е извършило за последните 12 месеца преди текущия месец облагаеми доставки с нулева ставка и доставки по чл. 22, 23 и чл. 24, ал. 3 с място на изпълнение на територията на друга държава членка, по които получател е лице, регистрирано за целите на ДДС в друга държава членка, на обща стойност повече от 30 на сто от общата стойност на всички извършени от него облагаеми доставки и доставки по чл. 22, 23 и чл. 24, ал. 3 с място на изпълнение на територията на друга държава членка, по които получател е лице, регистрирано за целите на ДДС в друга държава членка, за същия период.

Допустимо е спирането на срока за възстановяване. Случаите когато това може да стане са изчерпателно изброени в чл. 93 ЗДДС.

VI. Прекратяване на регистрацията на основни изпълнители

Прекратяване на регистрацията (дерегистрация) по ЗДДС е процедура, въз основа на която след датата на дерегистрация лицето няма право да начислява данък и да приспада данъчен кредит освен в случаите, когато този закон е предвидил друго.

Чл. 106 на ЗДДС регламентира общите случаи, при които регистрацията се прекратява:

1. по инициатива на регистрираното лице, когато е налице основание за дерегистрация - задължителна или по избор;
2. по инициатива на органа по приходите, когато:
 - а) е установил основание за задължителна дерегистрация;
 - б) е налице обстоятелство по чл. 176 от ЗДДС.

Основание за задължителна дерегистрация са посочени в чл. 107 на ЗДДС:

1. смъртта на физическото лице;
2. смъртта на физическото лице - едноличен търговец, със или без заличаване от търговския регистър;
3. заличаването на едноличния търговец от търговския регистър, освен ако лицето подлежи на задължителна регистрация по реда на чл. 96, ал. 1 за облагаемия оборот за извършените от него доставки, представляващи независима икономическа дейност, или ако са налице основанията по чл. 108, ал. 2;
4. прекратяването на лицето в случаите на:
 - а) прекратяване на юридическо лице - търговец, със или без ликвидация;
 - б) прекратяване на кооперацията;
 - в) прекратяване на юридическо лице, което не е търговец;
 - г) прекратяване на непersonифицираното лице или осигурителната каса.

Основания за дерегистрация по избор по чл. 108 на ЗДДС възникват:

1. за лице, регистрирано на основание чл. 96, 97, чл. 98, ал. 3 или чл. 100, ал. 1, когато отпадне съответното основание за задължителна регистрация;
2. за лице, регистрирано на основание чл. 98, ал. 2 или чл. 100, ал. 3, когато:
 - а) за всяка от двете календарни години преди текущата година сумата на данъчните основи на извършените доставки при условията на дистанционна продажба на територията на страната (без доставките на акцизни стоки) не надвишава 70 000 лв., и

б) към датата на подаване на заявлението за дерегистрация не е налице основание за задължителна регистрация;

3. за лице, регистрирано на основание чл. 99 и чл. 100, ал. 2, когато:

а) за предходната календарна година сумата на данъчните основи на облагаемите вътрешностни придобивания, с изключение на нови превозни средства и акцизни стоки, не надвишава 20 000 лв., и

б) към датата на подаване на заявлението за дерегистрация не е налице основание за задължителна регистрация.

Регистрираните лица по избор, съгласно чл. 100 от ЗДДС, нямат право да прекратят регистрацията си по избор по-рано от 24 месеца, считано от началото на календарната година, следваща годината на регистрацията по този закон.

Чл.109, ал 1 от ЗДДС регламентира процедурата по дерегистрация по инициатива на лицето. В случаите по чл. 107, т. 3 и 4 лицето подава заявление за дерегистрация в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите в 14-дневен срок от настъпване на съответното обстоятелство по чл. 107. Регистрираното лице само избира кога да подаде заявление за дерегистрация до компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите. Заявлението трябва да съдържа основанията за дерегистрация. Към заявлението се прилагат документи, определени с правилника за прилагане на закона. В срок 7 дни от постъпване на заявлението органът по приходите извършва проверка на основанията за дерегистрация. В срок 7 дни от приключване на проверката органът по приходите издава акт, с който извършва или мотивирано отказва да извърши дерегистрацията.

Когато дерегистрация е по инициатива на органа по приходите, прекратяването на ДДС регистрацията се осъществява с издаване на акт от органа по приходите. Основанията са посочени в чл. 110, ал. 1:

1. е налице основание по чл. 107, т. 1 и 2 за задължителна дерегистрация;
2. органът по регистрация установи, че лицето не е изпълнило в срок задължението си за подаване на заявление за дерегистрация по чл. 109, ал. 1 ;
3. е налице основание за дерегистрация по чл. 176.

VII. Освобождение от ДДС при внос на стоки

1. Общи положения

Съгласно чл.172 от ЗДДС освободен от данък е вносът на стоки, за които в закон или международен договор, ратифициран и обнародван по съответния ред, е предвидено освобождение на вноса от данъци, налози или други вземания (плащания, облагания) с ефект, еквивалентен на косвен данък, включително когато тези договори са финансирани със средства от републиканския или общинските бюджети или със заеми, по които гарант е държавата.

В тази връзка разпоредбите, които регламентират освобождение от ДДС при внос на стоки са чл. 665, ал.1, т. 8 или съответно чл. 665, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за митниците (ППЗМ), при условията посочени там, и чл. 172, ал.1 от ЗДДС и чл.105 от ППЗДДС.

Посочените разпоредби са във връзка с чл. 2 от Рамковото споразумение между Европейската общност и Р България за съдействие по Програмата ФАР и чл. 13 "Данъчно облагане и мита", т. 2 от Приложение "А" към Рамковото споразумение, съгласно която "Вносът, който се извършва по договори за доставка, сключени между властите на получателя и финансирани от безвъзмездната помощ на ЕИО, ще получи разрешение за влизане на територията на получателя, без да подлежи на облагане с мита, вносни мита, данъци и фиксални такси, имащи равностоен характер."

Следва да се има предвид, че в случаите, когато проектите се финансират от други източници (т. нар. частно съфинансиране), горепосочените разпоредби не предвиждат освобождаване от дължимите държавни вземания и вносът на подобни стоки се извършва по общия ред. В тези случаи по отношение на заплатеният данък върху добавената стойност, начислен от митническите органи при внос приложим е общия ред за приспадане/възстановяване на данъчен кредит, регламентиран в глава седма на ЗДДС.

2. Ред за прилагане на освобождаването

За целите на митническото оформяне се прилага следната процедура:

Съответните координиращи органи изпращат в Регионалната митническа дирекция (в състава на която е съответното митническо учреждение, извършващо митническото оформяне) писмени потвърждения за всяка конкретна доставка, че вносът е в изпълнение на Рамковото споразумение между Европейската общност и Република България за съдействие по Програмата ФАР.

Писмените потвърждения следва да съдържат данните, посочени в чл. 105, ал. 2 от правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност.

Писменото потвърждение трябва да съдържа:

1. наименование, дата на обнародване и дата на влизане в сила на международния договор, спогодба, споразумение, конвенция или др., във връзка с чието изпълнение е сключен договор с лицето вносител, и основанието за освобождаването;

2. наименованието на програмата или проекта, финансиран със средства в изпълнение на международния договор по т. 1;

3. номер, дата и предмет на договора, сключен в изпълнение на международния договор и съгласно който лицето по т. 4 е вносител, а възложител е координиращият орган;

4. наименование, седалище, адрес на управление, идентификационен номер (за чуждестранно лице - идентификационния му данъчен номер в страната, в която той е местно лице) на вносителя съгласно договора по т. 3;

5. вид, количество и стойност на внасяните стоки във връзка с изпълнението на договора по т. 3;

6. информация за лицата, които са упълномощени да подписват договори или да извършват плащания със средства, отпуснати по международния договор.

Към писменото потвърждение се прилагат копия на всички документи, необходими за митническото оформяне на стоките. Органът, координиращ изпълнението на съответния международен договор (министърът на финансите), писмено уведомява Централното митническо управление на Агенция "Митници" за лицата, оторизирани да подписват писмените потвърждения по чл.105, ал.1 от ППЗДДС (ръководителите на съответните ИА), и изпраща копие на договора, сключен в изпълнение на международния договор. Директорът на регионалната митническа дирекция извършва проверка относно изпълнение на изискванията за освобождаване от плащане на данък по съответното писмено потвърждение. Когато при проверка се установи, че изискванията за освобождаване са налице, директорът на регионалната митническа дирекция уведомява началника на митническото учреждение, компетентно за митническото оформяне, че са налице основанията за освобождаване от данък при внос. Уведомлението се изпраща и до органа, координиращ изпълнението на международния договор. В случай на неизпълнение на изискванията за освобождаване директорът на регионалната митническа дирекция уведомява за това органа, координиращ изпълнението на международния договор.

Чл. 108 от ППЗДДС вменява задължението на основния изпълнител или координиращия орган до 15-о число на месеца, следващ всяко тримесечие на календарната година да представи в териториална дирекция на Националната агенция за приходите - София, информация за:

1. сключените през съответния период договори по чл. 107, ал. 3, т. 3 заедно с данните по чл. 107, ал. 3 за страните по всеки един от договорите, както и наименованието на програмата или проекта, в изпълнение на който са сключени;

2. лицата, които са упълномощени да подписват договори или да извършват плащания по програма или проект;

3. обща стойност на договорените и изплатените средства по сключените договори по чл. 107, ал. 3, т. 3 за покупка на стоки и услуги в България, както и за всеки един договор поотделно;

4. начина на финансиране на доставките.

За целите на прилагане на Рамковото споразумение между Европейската общност и Република България за съдействие по Програмата ФАР е необходимо всички поставени в него изисквания да бъдат изпълнени кумулативно, включително и касаещите произхода на стоките, заложи в чл. 14 “Произход на доставките” от Приложение “А” към Рамковото споразумение.

Съгласно чл. 754, ал. 1 от ШПЗМ стоките допуснати за безмитен внос са под митнически надзор за срок от 3 години от датата на вноса им и не могат да бъдат предмет на заемане, залагане, отдаване под наем или прехвърляне със или без заплащане за цели, различни от предвидените наложили техния внос.

Освен това вносет на оборудване, машини и съоръжения, които ще се използват за изпълнение на проектите по Програма ФАР и които след това ще бъдат изнесени от страната не попада в приложното поле на чл. 13, т. 2 от Приложение “А” към Рамковото споразумение. В този случай е приложима разпоредбата на чл. 13, т. 6 от това Приложение, съгласно която “Физическите и юридически лица, които внасят оборудване за професионални цели, съобразно условията на Член 11, ако изискват това, ще се възползват от системата за временен внос, установена от националното законодателство на Получателя по отношение на такова оборудване”. В чл. 11 от Споразумението е посочено също, че “Получателят ще издава необходимите разрешения за внос на професионално оборудване, необходимо за изпълнението на Мерките, в съответствие със съществуващите закони, правила и разпоредби на Получателя. Получателят ще издава също така на физическите и юридически лица, които са изпълнили договорите за строителни работи, доставки или услуги, необходимите разрешения за реекспортиране на споменатото оборудване.”

С оглед на гореизложеното за оборудването, машините и съоръженията, необходими за изпълнението на работите по проекти, финансиран по Програма ФАР, следва да се прилага режима временен внос съгласно действащото в момента законодателство на Република България.

Съгласно Закон за ратифициране на Меморандума за разбирателство за използване на Националния фонд за целите на ИСПА между правителството на Република България и Европейската общност и на анекса за неговото изменение, (обн., ДВ, бр. 37 от 4.05.2004 г.) разпоредбите на Рамковото споразумение между Европейската общност и Република България за съдействие по Програмата ФАР (ДВ, бр. 52 от 2003 г.) се прилагат за проекти по ИСПА (Кохезионен фонд съгласно Регламент на ЕО 1164/94).